

kvernhusene. Stampeverket og møllen i samme kvernhus ble drevet til det brennte i 1899. Den ble ikke bygget opp igjen. Rester av grunnmuren markerer fremdeles hvor den sto, den er nå overgrodd med trær.

Sigfinn forteller at det første som de benyttet kraften til i "Haukedalselven" var en oppsag som ble drevet av et stort vannhjul, vannet ble ført fra en liten demning i elven. Og det var bygget en renne som gikk fra demningen og ned til vannhjulet. På Askøy var det mye skog og tømmeret ble fløtet over fjorden og saget her. I 1841 kjøpte Johan Bull, bror til Ole Bull, sagbruket og Kvernevika.

Det fortelles om Johan Bull, som var en god rytter, at han kom ridende nedover de bratte kleivene fra Vikeplassen (nå Åsane Sand og Singel), som fører ned til Kvernevika.

Driften ble imidlertid innstilt og bygningene brant delvis i 1870 årene. Den ble bygget opp igjen i ca. 1886, utvidet en del og det ble bygget en ullvarefabrikk som fabrikerte bl.a.

"shoddy", som ble brukt i ullvareproduksjonen.

Åsane bygdebok skriv: "I Kvernevika var det starta opp ei mindre verksemd i 1889, kalla Kvernevikens Ullspinneri. Eigar var E. Langberg i Bergen. Arbeidsstokken var på 5 mann, ein formann og 4 arbeidarar. Det dei produserte var tråd til vadmål og strikkegarn. Denne verksemda skulle ikkje produsere ferdigvarer, men dei tok sikte på å levere garn til bøndene, som desse nytta sjølve. Bøndene rundt på bygdene leverte ull til Kvernevika og fekk det spunne der.

Sigfinn forteller vidare at spinneriet og

turbinen ble montert omkring 1900 av en engelskmann med navnet Schackleton, han var maskiningeniør, som også hadde montert ullvarefabrikken på Valestrand med turbin. Driften var basert på leiespinning.

I 1892 ble fabrikken overtatt av skipsfører Tobias Torkildsen. Den brennte i mars 1906 men ble bygget opp igjen som murbygning samme år og ble overtatt av Alf K. Torkildsen, som drev fabrikken til 1913. Frem til 1892, da seilskuteskipper Tobias Torkildsen overtok fabrikken, hadde det vært 3-4 forskjellige eiere for korte perioder.

I Åsane bygdebok står det:

"I Kvernevika hadde ein fått ei ny verksemd omkring 1914, i staden for ullvarefabrikken, A/S Melior fabrikk. Dette var ein sildoljefabrikk og den gjekk godt under krigstida. Dei hadde då ca 20 mann i arbeid. Det blei utført mykje anleggsarbeid. Ein bygde ut kai og silo til 5000 hl. Fabrikken nytta ymse slag råstoff, til dømes avfall fra hermetikkfabrikkane og bein. I 1919 brann fabrikken ned, men blei bygd oppatt, meininga var at ein no skulle raffinere sildolje. Men dei gode konjunkturane var over, og eit stykke ut i 1920 åra blei det heilt stoggt. Etter det ein kan skjønne var der no lite drift i Kvernevika fram

til krigen, då det blei malingsfabrikk.

Det vi ikke har sett, sier Sigfinn, det er sporene etter den gamle demningen. Og han forklarer at stemmegarden gikk der som broen går inntil bebyggelsen i Kvernevikstemma. Men vi ser deler av rørledningen som førte vannet fra demningen til turbinen som produserte strøm for drift av fabrikken.

Det kan og nevnes at det ble vurdert kraftverk i Kvernevika. Fra jubileumsboka "Åsane Kraftverk 50 år 1917-1967"

står det: "Åsane Vandfaldskomite og Elektisitettskomite avholdt sitt første møte den 19. februar 1914. Man drøftet på dette møte to alternativer for elektrifisering av Åsane, nemlig:

1. Utbygging av Haukedalselven med kraftstasjon i Kvernevik.
2. Strømforsyning fra Bergen Elektrisitetsverk.

På et senere møte la formannen ingeniør Einar Frich frem et

overslag av ing. Ivar Vaksdal. Det fremgikk av beregninger at en utbygging av Haukedalselven ville bli meget dyr i forhold til den lille kraftmengde som kunne utvinnes."

Det er også jettegryter i området, og geolog Inge Aarset ved Universitet i Bergen fastslår at jettegrytene må være fra siste istid for 10-12000 år siden. Disse fikk vi dessverre ikke anledning å se.

En hjertelig takk til Sigfinn Vik for en interessant kulturopplevelse.

Ronald Toppe